1. Kur'an'ı Anlayarak Okumanın Amacı

Kur'an, okunmak, anlaşılmak ve ilkeleri yaşanmak üzere gönderilen bir kitaptır.

İnsan sahip olduğu özellikler nedeniyle peygamberlerin tebliğ hakikatleri kavrama ve bu hakikatleri güzel bir şekilde hayatına uygulama becerisine sahiptir. İnsan aklı sayesinde Allah'ın kendisine yüklediği emaneti kavrayarak, O'nun rızasına uygun bir hayat sürebilir. Ancak tarih boyunca insanın aklının tıkandığı, doğru ile yanlış arsında tercih yapmada zorlandığı ve iyi ile kötüyü ayırt etmede yanıldığı dönemler her zaman olmuştur. Bu dönemlerde insanın imdadına ilâhî yardım yetişmiş; bu yardımla insanoğlunun kararan ufku aydınlanmıştır.

Allah (c.c), Hz. Âdem'den (a.s) başlayarak Hz. Muhammed'e (s.a.v) kadar, insana vahiy ve peygamber göndererek hak ile batılı, doğru ile yanlışı, iyi ile kötüyü birbirinden ayırma konusunda yol göstermiştir.

DÜŞÜNELİM - YORUMLAYALIM

إِنَّا عَرَضْنَا الْاَمَانَةَ عَلَى السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَالْجِبَالِ فَاَبَيْنَ اَنْ يَحْمِلْنَهَا وَاَشْفَقْنَ مِنْهَا
وَحَمَلَهَا الْاِنْسَانُۜ اِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًاۙ ﴿٧٢﴾

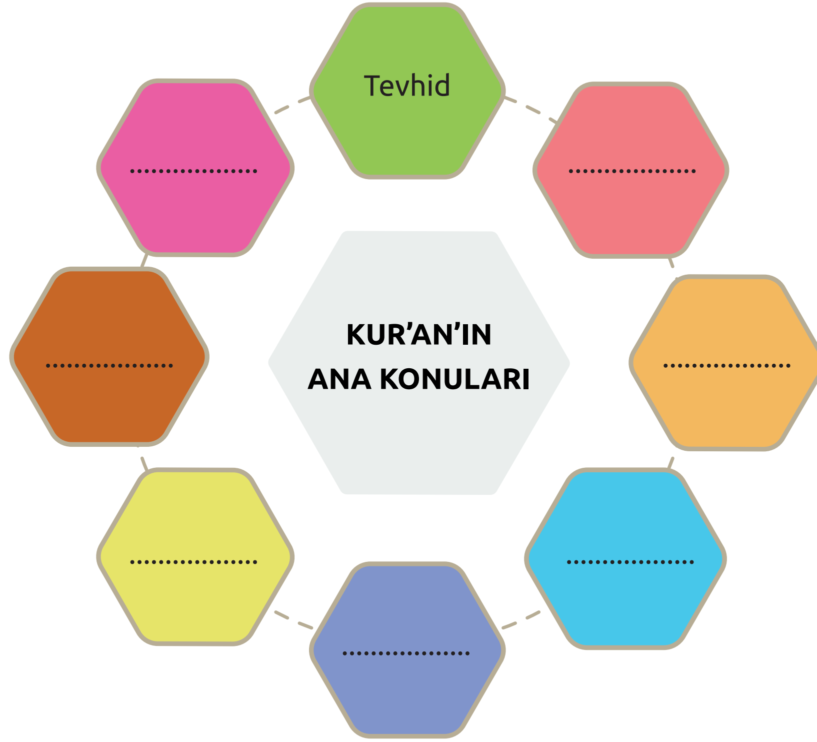
"Biz emaneti, göklere, yere ve dağlara teklif ettik de onlar bunu yüklenmekten çekindiler, (sorumluluğundan) korktular. Onu insan yüklendi. Doğrusu o çok zalim, çok cahildir."

(Ahzab suresi, 72. ayet)

Ayeti kerimede "göklere, yere, dağlara ve insana" teklif edilen "emanet" ne olabilir? Yorumlayınız.

Vahiy zincirinin son halkası olan Kur'an-ı Kerim de bizlere doğru yolu göstermek üzere âlemlerin Rabb'i olan Allah tarafından gönderilen ilâhî emanettir.[1] Bu nedenle Kur'an'ın anlaşılması, onun çağları aşan ilkelerinin hayata geçirilebilmesi büyük önem taşımaktadır. Bunun başarılabilmesi de ancak Kur'an'ın düzenli olarak tertil üzere okunmasına, onun Allah'a, tabiata, insana, dünyaya ve ahirete ilişkin ayetleri üzerinde tefekkür edilmesine ve bu ayetlerden ahlaki ilkeler çıkarılarak öğüt ve ibret alınmasına bağlıdır. Çünkü Kur'an, insanı ilgilendiren her konuda, hayatın ve her alanında ona rehberlik etmek üzere gönderilmiştir. **"Ey insanlar! İşte size Rabb'inizden bir öğüt, kalplere bir şifa ve inananlar için yol gösterici bir rehber ve rahmet (olan Kur'an) geldi."[2]** ayeti kerimesi Kur'an'ın gönderiliş amacını ve bizler için önemini açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

1 Bakara suresi 2. ayet; Nahl suresi 89. ayet; İsra suresi 9, 82. ayetler.
2 Yunus suresi 57. ayet. Ayrıca bk.: İsra suresi 9,

Kur'an-ı Kerim'in gönderiliş amacının kavranılabilmesi ve bu ilâhî kitabın feyiz ve bereketinden faydalanılabilmesi onun doğru olarak anlaşılabilmesi ile mümkün olacaktır. Kur'an, anlaşılmak ve hayat veren ilkeleri rehber edinilmek için gönderilen bir kitaptır. **"(Resûlüm!) Sana bu mübarek Kitab'ı, ayetlerini düşünsünler ve aklı olanlar öğüt alsınlar diye indirdik."**[3] ayeti Kur'an'ın anlaşılması, öğüt ve ibret alınması gereken bir kitap olduğunu ifade etmektedir.

İLKELER ÇIKARALIM

"Allah'ın kitabı Kur'an'da sizden öncekilerin kıssaları, sizden sonrakilerin haberleri, aranızdaki meselelerin hükümleri vardır. O, doğruyu eğriden (hakkı batıldan) ayıran bir kitaptır. O, anlamsız bir söz değildir. O, Allah'ın sağlam ipidir. O, hikmet dolu sözlerdir. O, dosdoğru yoldur. Kötü arzular asla onu hedefinden saptıramaz. Diller onu karıştırıp bozamaz. Âlimler ona doyamaz. Takva sahipleri ondan usanmaz. O tekrar tekrar okunmakla eskimez. ... Onun ölçülerine göre konuşan doğruyu söyler. Ona göre davranan sevap kazanır. Onunla hükmeden âdil olur. Ona çağıran doğru yola çağırmış olur."

(Tirmizî, Fedâilü'l-Kur'an, 14)

Yukarıdaki hadisi şeriften Kur'an-ı Kerim'in özellikleri ile ilgili ilkeler çıkaralım:

1. ....

2. ....

3. ....

4. ....

5. ....

3 Sâd suresi 29. ayet. Ayrıca bk.: Nisa suresi 82. ayet; Mü'minun suresi 68. ayet; Muhammed suresi 24. Ayet.

İnsan, vahiyle (haber-i sadık) kendisine bildirilen hakikatleri ve salim duyu organları ile elde ettiği bilgileri ancak selim bir akılla kavrayabilir. Sağlam ve özelliğini kaybetmemiş duyu organları ile sağduyu sahibi, hüküm ve kararlarında iyi ile kötüyü ayırma yeteneği olan selim akıl, ilâhî hakikatleri kavramada çok önemli bir yere sahiptir. İnsan sadık haberi (peygamberlerin bildirdiği hakikatleri) ve salim duyu organlarıyla elde bilgileri selim akılla sağlıklı bir şekilde değerlendirebilir; doğru bilgi, doğru inanç ve doğru davranışa ulaşabilir. Tüm bu süreçlerin sonunda da yaratılış amacına uygun hareket ederek Rabb'ine, Peygamberine, kendine ve yaşadığı topluma hayırlı ve faydalı bir birey olur.

Kur'an ortaya koyduğu hüküm ve ilkelerle insanda şu üç temel hedefi gerçekleştirmeyi hedefler:

1. Doğru bilgi,
2. Doğru inanç
3. Doğru davranış